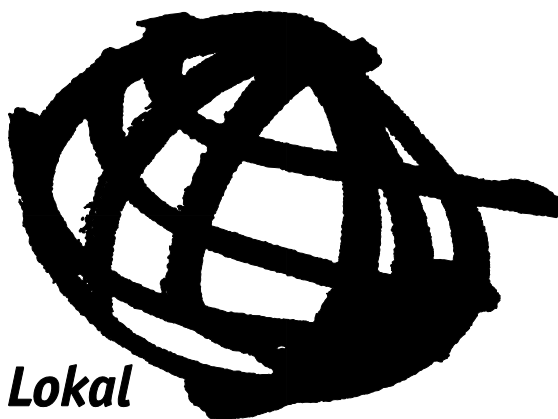

Grøn Guide i Gladsaxe og foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

**Beretning for perioden
1. januar 2016 - 31. december 2016**

Grøn Guide
Lokal miljøvejleder

Lokal
Agenda 21
Gladsaxe

**Grøn Guide i Gladsaxe, Jesper Bjerring Larsen og
Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe,
grønt IDÉcenter, Gladsaxe Hovedbibliotek,
Søborg Hovedgade 220, 2860 Søborg Tlf.: 39 57 69 20
E-mail: jbl@ggglx.dk, Hjemmeside: www.ggglx.dk**

Beretning for grøn guide for året 2016

Dette er beretningen for den grønne guide i Gladsaxe. Beretningen beskriver den grønne guides arbejde i perioden 1. januar - 31. december 2016.

"Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe" (LA21) omfatter en række grupper med aktive deltagere. Arbejdet i 2016 i grupperne beskrives kort efter beretningen for den grønne guide.

Besvarelse af borgerhenvendelser

Henvendelser fra borgerne registreres samlet for grønt IDÉcenter (GIC) dvs. fælles for den grønne guide, medarbejdere fra miljøafdelingen, der er i centeret i den faste åbningstid samt for evt. personer i løntilskud el. lign. med arbejdsplads i GIC.

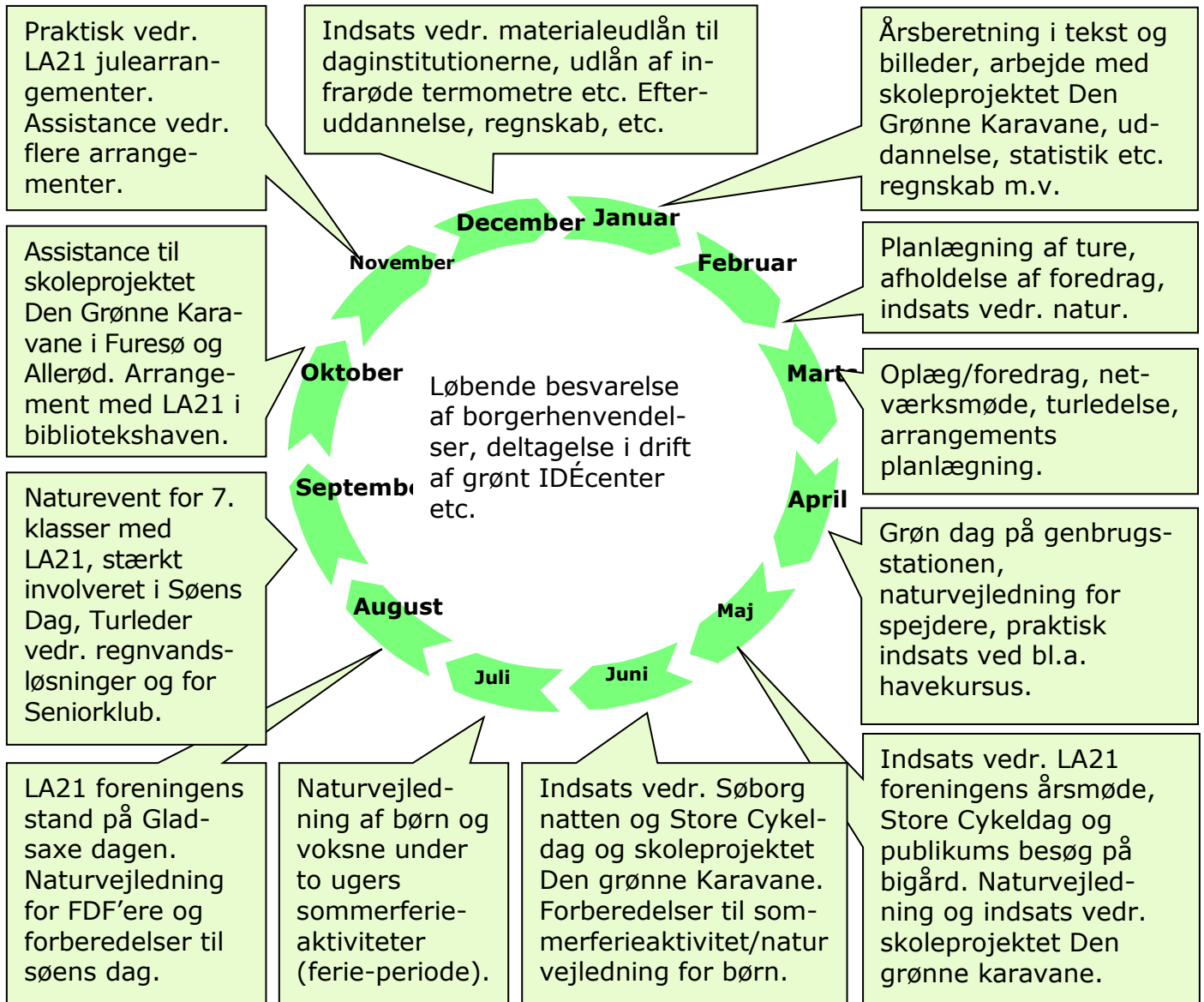
Også i 2016 har der været mange henvendelser til den grønne guide med spørgsmål og ærinder af forskellig art. Det er fortsat den grønne guide der besvarer langt de fleste af de miljø- og naturfaglige spørgsmål, der rettes til centeret.

Eksempler på spørgsmål til grønt IDÉcenter:

Arbejdsområder

Den grønne guides virke spænder vidt. Blot som eksempler på opgaver er herunder anført en række opgaver fra 2016:

Eksempler på større indsatsområder

Grønt IDÉcenters drift

Blandt de største enkeltposter i den grønne guides arbejde i 2016 hørte den løbende drift af grønt IDÉcenter (herunder besvarelse af borgerhenvendelser) og indsats i relation til LA21 foreningen for tilsammen at opnå størst gennemslagskraft på miljøområdet. Også i 2016 har guiden været den eneste faste fuldtidsmedarbejder i centeret, mens to medarbejdere fra miljøafdelingen på skift har været til stede indenfor grønt IDÉcenters åbningstider. Dertil kommer assistance fra personer i løntilskud og virksomhedspraktik, som er tilknyttet centret i kortere perioder.

Fraværet af en fast kommunalt ansat medarbejder medfører en række ekstra opgaver for den grønne guide, som derved har haft reducerede muligheder for deltagelse i projekter og at være så opsøgende som tidligere år – ligesom der ikke har været ressourcer til større udadrettede projekter i regi af grønt IDÉcenter.

Gennem året har det været ansat en studentermedhjælp ca. to dage om ugen i centret og selv om vedkommende primært varetager kommunens opgaver har det været en betydelig hjælp, som håbes fastholdt.

Gennem flere år har der været talt om en fornyelse af grønt IDÉcenter, hvilket må forventes også at implicere en forøget tilstedeværelse af medarbejdere fra By- og Miljøforvaltningen i centret. De forvaltningsmæssige overvejelser på området forventes fremlagt i løbet af 2017 af miljøchef Pia Vendelholt Christensen, som centeret nu hører under. LA21 foreningens bestyrelse har gennem årene besøgt og været i dialog med lederne af adskillige miljøcentre/miljøpunkter for at udveksle idéer og kan derfor bidrage til processen med en betydelig indsigt.

Der er dog allerede gjort tiltag på området idet guiden og Agenda 21 foreningens næstformand Kirsten Ilkjær primo året var drivende kraft i udførelsen af opdatering af indretning og udstilling til et mere overskueligt og moderne udtryk af grønt IDÉcenter.

Skoleprojektet "Den Grønne Karavane"

Guiden har lagt en betydelig indsats i opdatering af projektet, der er et samarbejde med grønne guider fra andre kommuner. Karavanekonceptet omfatter især en række "værksteder" indenfor miljørelaterede emner med vægt på det sansende, fysiske og handlingsorienterede. Karavanen involverer mellemtrinnet og deres lærere på de deltagende skoler.

Som udgangspunkt er det de besøgte skolars lærere, der står for undervisningen, mens de grønne guiders arbejde begynder mange måneder tidligere med bl.a. at finde størstedelen af finansieringen af de mange materialer, indkøbet af materialerne, løbende udvikling af værkstederne, organisering etc.

Konceptet er meget materialetungt og lagerkrævende, da det i vid udstrækning bygger på, at eleverne selv skal agere dvs. selv undersøge miljøforhold, fremstille ting, der kan gavne miljøet etc. for derved at forstå og huske hvad det drejer sig om. Se evt. mere om konceptet på: www.dengroennekaravane.dk

Desværre kom et andet arrangement i regi af skoleforvaltningen på tværs af Karavanens planlagte besøg dette år på Bagsværd Skole. På et sent tidspunkt blev en anden skole tilbudt forløbet, men det lod sig ikke gennemføre. Der håbes på et besøg på Bagsværd Skole i 2017.

I hver af de to kommuner - Allerød og Furesø, - hvor de øvrige medvirkende grønne guider agerer, blev der besøgt en skole.

Eksempler på støtte til kommunale arrangementer

På Søens dag var LA21-foreningens næstformand Kirsten Ilkjær og den grønne guide arrangører af Natur-udfordringen, der blev gennemført af aktive fra foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe (LA21).

Under den grønne dag på Genbrugsstationen har den grønne guide bidraget med involvering af borgerne bl.a. via konkurrence (quiz), information, uddeling af miljø-plantefrø etc.

Sommerferieaktiviteten "Naturens fantastiske verden" for 8-11 årige blev igen gennemført af den grønne guide med bistand fra en kommunal medarbejder og en frivillig

fra LA21. Som før var efterspørgslen til deltagelse i aktiviteterne i uge 27 så stor, at der var betydelig venteliste kort tid efter åbningen for tilmeldinger.

Til Gladsaxedagen m.v. er bidraget med skiltefremstilling og udstillingsdele. Der er også fremstillet små-materiel til brug ved bl.a. Søens Dag.

Andre indsatser

Den grønne guide står for udlån af mosterier (æblepressere) og andet materiel for Foreningen Lokal Agenda 21 (LA21) i Gladsaxe. I det forløbne år har der igen været meget stor efterspørgsel efter mosterierne. I en sygdomsperiode for guiden var de kommunale medarbejdere (og frivillige fra LA21) rare at stå for udlån af mosterierne.

Grøn guide hjemmesiden www.ggglx.dk opdateres bl.a. med en kalender med anførelse af borgerrettede arrangementer, faktaoplysninger etc., ligesom der via hjemmesiden eller ved anden kontakt til den grønne guide er mulighed for at modtage nyhedsmails.

Foredrag og møder med borgere er en central del af den grønne guides virke. Ekskursioner, deltagelse i arrangementer og lignende har der i det forløbne år været en hel del af, og den grønne guide påtager sig også gerne naturvejledning for grupper i det omfang tiden tillader det.

Udarbejdelse af mindre udstillinger, artikler etc. er naturligvis også en del af den grønne guides virke, ligesom den grønne guide fungerer som sekretær for Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe.

Administration og praktiske gøremål

Projektstyring, indkøb og regnskab står den grønne guide i vid udstrækning for. Det gælder både i forbindelse med projekter og i betydeligt omfang for grønt IDÉ-center, hvor data skal afrapporteres til bl.a. Miljøudvalget.

Adskillige funktioner er helt afhængige af meget specifikke lagerforhold f.eks. adgang for rullevoerne, transport af tunge og store emner etc. Da lagerområdet benyttes af mange parter er en løbende lagerindsats derfor nødvendig.

Guiden står også for andre praktiske driftsrelaterede tiltag som i 2016 f.eks. tiltag vedr. udstillinger, reparationer, input til informationer vedr. grønt IDÉcenter etc.

Frivillig indsats

Udover at udføre naturvejledning for interesserede borgere i det omfang tiden tillader, så er den grønne guide bl.a. aktiv i LA21 foreningens biodiversitetsgruppe. Indsatsen for at fremme den biologiske mangfoldighed i kommunen sker bl.a. ved oplysning til borgerne, ved ideer og forslag til kommunens indsats vedr. plejeplaner, naturplaner m.v. samt løbende opdatering med viden på området. Under denne gruppe hører nu også bekæmpelse af gyldenris i Radiomarken og indberetning af fund af kæmpe bjørneklo, pileurt, lundgylden etc.

I fritiden bidrager den grønne guide også med håndværksmæssig indsats. I 2016 er der f.eks. sammen med Carl Ejnar Nielsen fra LA21 foreningen udviklet og konstrueret af ny "skydebod" til brug ved offentlige arrangementer (til at publikum kan "få ram på" det der belaster miljøet med hacky-sacks – og dermed skærpe miljøbevidstheden). Guiden har også bygget bl.a. en "altankulisse" til brug ved bl.a. Gladsaxedagen.

Bestyrelsens arbejde i foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe fungerer som arbejdsgiver for den grønne guide og virker i bred forstand for at fremme bæredygtighed – livskvalitet for mennesker og mangfoldighed i og plads til naturen.

Gennem året har aktive fra Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe ved flere lejligheder bidraget med en formidlingsindsats ved offentlige arrangementer f.eks. ved markeder. Der er også bidraget ved samarbejde med andre foreninger og under kommunalt arrangerede offentlige tiltag som Gladsaxedagen, Søens Dag, Grøn Dag, sommerferieaktiviteter for børn m.v.

Derudover er bestyrelsesmedlemmerne naturligvis aktive i arbejdsgrupper under LA21, ved møder i LA21 samt ved videnudveksling ved konferencer, besøg på andre borgerrettede miljøsteder etc.

Aktive i foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe har i løbet af året givet ideer og forslag videre til kommunen bl.a. via sin repræsentation i Det Grønne råd.

Endvidere har foreningens biodiversitetsgruppe afgivet bemærkninger, hørings svar og deltaget i møder med vægt på naturbevarelse - se venligst beskrivelsen af gruppen.

Bestyrelsen bidrager løbende i forbindelse med kontakter til kommunens forvaltning og politikere i byrådet omkring grøn guide, LA21 og miljøaktiviteter i kommunen i bredeste forstand.

I 2016 valgte Lis Løj af helbredsmæssige grunde ikke at genopstille til bestyrelsen, og Carl Ejnar Nielsen blev valgt til den ledige plads.

Derved har bestyrelsen bestået af følgende efter årsmødet/generalforsamlingen i 2016:

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe:

Formand:

Kim Christiansen, Marienborg Allé 91 C, 2860 Søborg, Tlf.: 22 77 69 87

Næstformand:

Kirsten Ilkjær, Buddinge Hovedgade 101, 2860 Søborg, Tlf.: 22 58 07 91

Kasserer:

Jesper B. Larsen (grøn guide i Gladsaxe), grønt IDÉcenter, Gladsaxe Hovedbibliotek, Søborg Hovedgade 220, 2860 Søborg, Tlf.: 39 57 69 20

Medlem:

Jens Juhl, H/F Smørmosen, (Bellisvej 122), Klausdalsbrovej 294, 2730 Herlev, Tlf.: 29 92 62 24 (Vinter: Hillerødgade 4, 1.tv, 2200 København N)

Medlem:

Karen Salonin, Bondehavevej 158, 2880 Bagsværd, Tlf.: 21 64 49 61

Medlem:

Maria Dirchsen, Solnavej 7, 1. th., 2860 Søborg, Tlf.: 28 57 17 50

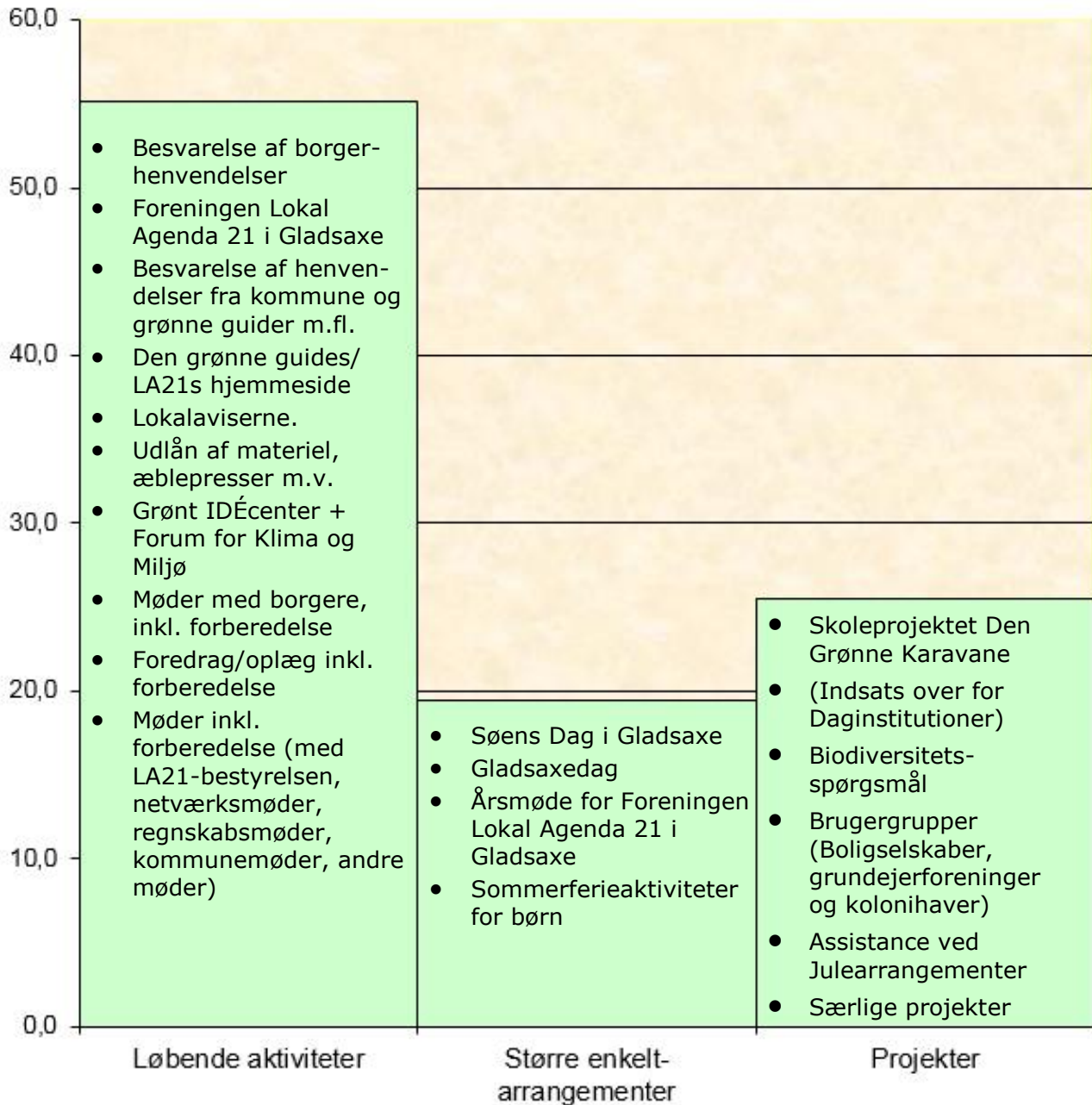
Medlem:

Carl Ejnar Nielsen, Alsikemarken 41, 2860 Søborg, Tlf.: 22 30 90 64

Arbejdsprogram for det kommende år

Arbejdsplanen for den grønne guide for året 2016 følger stort set skabelonen fra tidligere år. Udover de sædvanlige praktiske og administrative opgaver forventes den grønne guide at deltage i aktiviteterne anført herunder:

Aktuel procentfordeling af tid på opgaver i 2016 samt hovedpunkter i arbejdsplanen for 2017

Beretning for "Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe" **for året 2016**

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe (LA21) afholder typisk omkring 8 møder om året. Alle miljøinteresserede er velkomne til møderne, der oftest indeholder et oplæg med et emne relateret til natur, miljø eller bæredygtighed samt opdatering af hvad der sker på områderne indenfor natur og miljø i det omfang deltagerne selv bidrager med information.

Referat for hvert enkelt af disse møder kan ses på grøn guide hjemmesiden www.ggglx.dk → Grønne forbindelser → Åbenhed: LA21 Referater m.v.

LA21 består af en række aktive grupper. Disse grupper fungerer selvstændigt inden for rammerne af foreningens virke. Herunder ses en oversigt over gruppernes virke i 2016:

Biodiversitetsgruppen

På grund af stort personsammenfald og grundlæggende samme målsætning er den tidligere gruppe til bekæmpelse af invasive plantearter i løbet af året blevet integreret i biodiversitetsgruppen, der fortsætter sit arbejde for at sikre den biologiske mangfoldighed af naturen i Gladsaxe.

I årets løb har biodiversitetsgruppen afgivet hørings svar vedr. plejeplan for Smør- og Fedtmosen samt deltaget i møder vedr. opgradering af rostadion ved Bagsværd Sø for at tale biodiversitetens sag.

I Smørmosen har gruppen med kommunal tilladelse igen dette år opsat skilte omkring yngletidspunktet for billen Sct. hansorm, som har sit primære (måske eneste) ynglested i Gladsaxe ved en bestemt sti. Skilte var oplysende til publikum og en påmindelse om ikke at slå det aktuelle stykkes græsrabatter under billerne ynglesæson.

Ved kommunens arrangement Søens Dag varetog gruppens medlemmer flertallet af poster under familieaktiviteten Natur-udfordringen.

En repræsentant for gruppen har deltaget i møde vedr. Naturkampagne for Utterslev mose og evt. samarbejde. Der er ligeledes kontakt med mosevennerne vedr. Utterslev Mose og tilgrænsende områder.

På møder i gruppen drøftes nationale og internationale tendenser inden for området.

Gruppen råder over lidt specialudstyr til undersøgelse og formidling af den skjulte natur. Udstyret stilles gerne til rådighed for skoleprojekter m.v. Dele af udstyret har været i brug i løbet af året.

En af gruppens aktive har ved flere lejligheder åbnet sine have for skoleklasser med henblik på at vise muligheder for at vise hensyn til bl.a. biodiversitet.

Under sommerferieaktiviteter for børn om natur, deltager en aktiv fra gruppen som frivillig.

Vedr. invasive plantearter koncentrerer gruppen sig om det langvarige forsøg med at bekæmpe gyldenris i Radiomarken og ikke mindst de tilstødende områder ved Lyngby Radio. Efter otte sæsoners indsats er effekten efterhånden ganske tydelig, men kan påregnes at skulle fortsættes flere år endnu inden planten er helt under kontrol. Det er med indsatsen ikke tanken at varetage en egentlig bekæmpelsesopgave, der må høre hjemme i kommunalt regi, men at vise, at det ved en ihærdig langsigtet indsats kan lade sig gøre at fjerne planten eller i det mindste at trænge den så meget tilbage, at den ikke er et problem for den lokale flora. Den indsats så gruppen gerne foretaget alle steder i kommunen, hvor gyldenris trænger sig på.

Gruppen videregiver fortsat informationer om fund af bl.a. kæmpe bjørneklo og pileurt hvor der konstateres genvækst eller nye bestande i forhold til registrerede oplysninger.

Vedr. Høje Gladsaxe Parken har gruppen tidligere henledt forvaltningens opmærksomhed på at bekæmpe planten lundgylden, som både her og andre steder har vist sig meget invasiv. Igen i 2016 har kommunen fået professionelle til at bekæmpe planterne i selve parken. Forhåbentlig vil den også blive bekæmpet på de tilstødende ikke-kommunale arealer.

Jesper Larsen

Lejlighedsvis aktive (ad hoc gruppen)

Gruppen har ved en række lejligheder ydet bistand til LA21 arrangementer. Gruppens aktive giver en hånd på tværs af de øvrige gruppers indsats for at få det praktiske til at fungere. Det er altså ikke nødvendigt med fagkundskab for at være med i gruppen, men dens indsats er særdeles afgørende for, at foreningen kan gennemføre f.eks. større offentlige arrangementer, hvor der er brug for mange hænder.

Aktive i gruppen har f.eks. i det forløbne år deltaget med praktisk indsats vedr. LA21 standen under Gladsaxedagen og andre offentlige arrangementer som f.eks. markeder og ved julearrangementer.

Et eksempel er kommunens arrangement Søens Dag, som nød godt af frivilliges støtte til den ret mandskabskrævende aktivitet Natur-udfordringen, hvor familiegrupper kunne få udfordret deres viden og kunnen vedr. natur.

Flere medlemmer deltog i et jule-fugle-foder arrangement samme dag som juletræet på Gladsaxe rådhusplads blev tændt.

Det lader i øvrigt til, at nye aktive i LA21 benytter en indsats i "Lejlighedsvis aktive" som en mere uforpligtende måde at lære lidt om grupperne inden de også bliver aktive i en af de mere emneorienterede grupper. Flere er velkomne til at prøve LA21 på denne måde!

Jesper Larsen

Miljø i skolen.

Gruppen støtter især op om natur og miljø-undervisningen af skoleelever. Det gælder bl.a., ved at bane vej for grøn guide skoleprojektet Den Grønne Karavane - se dengroennekaravane.dk - og at give praktisk støtte ved udførelsen.

Den Grønne Karavane tilbyder "hands-on" oplevelser og erfaringer om miljø og natur til primært 4.- 6. klasse. Et skolebesøg strækker sig over 3 dages skoletid og flere af værkstedsaktiviteterne munder ud i en udstilling.

I de tidligere år har især én af Den Grønne Karavanes aktiviteter - Miljøjagten - været meget mandskabskrævende. De grønne guider, der står bag Den Grønne Karavane, har nu ændret Miljøjagten og tilføjer et nyt værksted Miljødetektiven, hvorved vi i gruppen kan støtte under andre af projektets aktiviteter.

Som nævnt tidligere var der en forhindring i afholdelse af Karavanens planlagte besøg dette år på Bagsværd Skole. I 2017 lykkes det forhåbentlig.

Vi håber, at skolerne også i årene fremover tager mod dette fantastiske tilbud.

Karavanens besøg på skolerne benyttes ofte til at opfordre til at gå videre med forløbet Grønt flag – Grøn Skole, i regi af Friluftsrådet. Den Grønne Karavane kan være et godt springbræt til forløbet, så det er endnu en grund til at skoler med fordel kan deltage i Den Grønne Karavane. Nu er skolereformen ikke helt ny, så det er bare at komme i gang.

Gruppen har flere tilbud til skolerne på kommunens hjemmeside under Fritidslivet ind i skolen. Aktive i gruppen har været involveret i to forløb i Høje Gladsaxeparken for 7. klasser fra Grønnemose Skole. Målet var læring om den lokale natur, - forskelliges organismers livskrav etc.

Der har også været besøg i den økologiske have med 0-klasser for at se kompost og ormenes omsætning, at se på høns, bier, havens frodighed og få planter med hjem til skolen, som eleverne efterfølgende skal passe.

Kirsten Ilkjær

Havegruppen

Gruppen beskæftiger sig primært med nytten og glæden ved brug af havens frugt og grønt og den vilde naturs spiselige planter. Gruppen råder over fire mosterier/æblepressere (hver bestående af en frugtmølle og en frugtpresse) - to gamle og to nye sæt. Mosterierne lånes ud til borgerne - typisk via den grønne guide - og udlånene har i 2016 haft et stort omfang.

I det forløbne år har gruppen stået for offentlige æblepressearrangementer med deltagelse af mange borgere. På Aldershvile Planteskole var der i to dage mulighed for at publikum kunne møde frem med deres æbler og under kyndig vejledning selv presse dem til den herligste most. Mange fik gode miljøråd og oplysning om LA21 med på vejen. Også i flere andre sammenhænge har gruppen tilbudt at publikum kunne presse æbler og få anvendt mest muligt af de lokale råvarer og undgå spild.

Også i andre sammenhænge deltager gruppen gerne med æblepresning og arrangementer vedr. naturens spiselige planter.

Ved forskellige arrangementer har gruppen stået for uddeling af gratis smagsprøver på f.eks. hjemmelavet hyldeblomstdrik, ligesom gruppen har været leveringsdygtig i opskrifter vedr. bl.a. urtesalt.

Medlemmer af havegruppen er også aktiv i afholdelsen af julestuen, hvor der fremstilles juledekorationer af havens og naturens materialer, flettes julebukke af langhalm etc.

Karen Salonin

Økohave og dyrehold

Gruppens arbejde spænder fra informationsvirksomhed om økologi og bæredygtighed, til udlån af høns og mobile hønsehuse. Informationsvirksomheden omfatter kurser og foredrag, samt formidling via vores hjemmeside www.slottet-i-smoermosen.com.

Igen i 2016 blev der afholdt et velbesøgt kursus om dyrkning af økologiske grønsager til husbehov – med grønt IDÉcenter i Gladsaxe kommune som arrangør. Kurset blev igen i år afholdt på Bibliografen i Bagsværd.

Ud over kurset har vi holdt foredrag om økologisk have i et par grundejerforeninger i Gladsaxe og andre steder, samt mange foredrag i store dele af landet, for såvel foreninger og kommuner.

Vi udlåner to sæt hønsefræsere med høns, og der er fortsat meget stor interesse for lån af dem. Der er en lang venteliste, så interessen for høns i haverne er stigende, det ses også ved, at der er stor interesse for at besøge vores hønsegård. Projektet med hønseudlån har nu fundet en ny praktisk måde at klare udlånet på, så der sørges for råd om hønsehold, men undgås for stor fysisk belastning af den, der udlåner, og det virker nu godt. Lånerne skal nu selv sørge for transporten. Der har været et enkelt problem med at få udlånt det ene sæt i vinteren 2016/17, så den måtte et medlem af LA21 klare.

Der har igen i 2016 været stor søgning til besøg i vores økologiske kolonihave Slottet i Smørmosen. Især under Haveselskabets årlige Åben Havefestival kom der mange, og vi benyttede lejligheden til at informere om bæredygtigt havebrug.

I sommerens løb arrangerede gruppen et besøg i nogle af de københavnske byhaver, som ØsterGro, på Østerbro, Byhave 2200 i Nørrebroparken og et par andre steder. Turen blev foretaget på cykel.

Gruppens medlemmer har deltaget i haveudstillinger i ind- og udland samt konferencer om bl.a. biologisk mangfoldighed og Urban Farming. Især iblandt byhavefolkene i København er der megen inspiration at hente.

Et par af gruppens medlemmer har sammen med folkene på bylandbruget ØsterGRO deltaget i et projekt om hvordan haver kan dyrkes uden spagnum.

På hjemmesiden www.slottet-i-smoermosen.com informeres om økologisk havebrug, høns, bier og økologiske og klimavenlige opskrifter. Der er fortsat meget stor interesse for hjemmesiden. Slottet i Smørmosen har desuden en Facebookprofil med mange følgere.

I foråret 2016 udgav Slottet i Smørmosen bogen "Økologisk drivhus - selvforsyning til husbehov" på Forlaget Koustrup & Co.

Jens Juhl

LA21 International

Gruppen har i det forgangne år primært fungeret som inspirationskilde overfor øvrige grupper og på fællesmøderne i LA21. Især Kim Christiansen deltager via sit professionelle virke i en række internationale fora med miljø på dagsordenen.

Dette muliggør, at der har kunnet præsenteres en række idéer til brug for det lokale virke i foreningen og en løbende opdatering af, hvad der rører sig på miljøområdet i den store verden.

Kim Christiansen